

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Πρώτη φορά σε μουσείο

«...Είναι η πρώτη φορά που πήγα σε τόσο μεγάλο μουσείο. Είχε ωραία παλιά πράγματα μέσα. Είχε κολιέ και βραχιόλια που φορούσαν οι αρχαίες κυρίες, είχε και όπλα και μάσκες που φορούσαν οι αρχαίοι πολεμιστές. Αγάλματα και τεράστια βάζα, που τα ονομάζουν αμφορείς.

Δύο πράγματα θα θυμάμαι σε όλη μου τη ζωή από το μεγάλο μουσείο της Αθήνας. Το παιδί πάνω στο άλογο και τον Αριστόδικο. Δεν μπορώ να πω ποιο από τα δύο μου έκανε πιο μεγάλη εντύπωση. Το παιδί πάνω στο άλογο νόμιζες ότι θα έδινε μια στο άλογό του και αυτό θα σαλτάριζε μακριά απ' τα κάγκελα και τα μουσεία και ότι ελεύθερο θα έτρεχε σε όλη την Ελλάδα, θα ανέβαινε βουνά, θα κατέβαινε πεδιάδες, θα πηδούσε ποταμάκια κι όλο θα έτρεχε, χωρίς να σταματήσει ποτέ. Νομίζω ότι το παιδί και το άλογο είναι οι πιο φυλακισμένοι άνθρωποι που έχω δει στη ζωή μου.

Κι ο πιο αδικημένος ο Αριστόδικος. Κανένας δεν τον κοιτάζει, δεν του δίνει σημασία. Όλοι τον προσπερνάνε, για να σταθούν πέντε μέτρα πιο κει, στο άγαλμα του Δία ή του Ποσειδώνα. Όλοι βλέπουν το τεράστιο άγαλμα και κανείς, μα κανείς, δε βλέπει τον Αριστόδικο. Ούτε κι εγώ γνώριζα ότι τον έλεγαν έτσι. Μου έκανε όμως εντύπωση που το στήθος και το πρόσωπό του ήταν όλο γρατζουνιές και χαρακιές. Διάβασα τότε το χαρτάκι που έλεγε ότι βρέθηκε πριν από σαράντα χρόνια στα Μεσόγεια της Αττικής και ότι οι χαρακιές στο στήθος και στο πρόσωπο είχαν γίνει από το αλέτρι του γεωργού. «Των γεωργών» έπρεπε να γράφει. Γιατί στα 2500 χρόνια που έμεινε θαμμένος ο Αριστόδικος, χιλιάδες γεωργοί θα όργωσαν εκείνο το ίδιο χωράφι. Και πάνω στο στήθος του Αριστόδικου θα φυτρώσανε χιλιάδες στάρια τόσα χρόνια. Κι ο Αριστόδικος έχασε την ομορφιά του από τις χαρακιές, αλλά ήταν καλός κι άφηνε τα στάρια να φυτρώνουν και να τρέφουν τον κόσμο.

Γ' αυτό λέω ότι τον αδικήσαμε. Τον αδικήσαν αυτοί που τον τοποθέτησαν δίπλα σ' αυτόν τον υπέροχο Δία. Αλλά τον αδικήσαμε κι εμείς, που δεν του ρίξαμε ούτε ένα βλέμμα. Γ' αυτό του αφιερώνω αυτή την έκθεση...»

Ευγενία Φακίνου, *Αστραδενή* (διασκευή)

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Γιατί η λογοτεχνική ηρωίδα του κειμένου, ένα νεαρό κορίτσι, η Αστραδενή, αφιερώνει την έκθεσή της σε ένα άγαλμα, τον Αριστόδικο; (10 μονάδες)
2. Να σχολιάσετε το απόσπασμα της τρίτης παραγράφου: «..αλλά (ο Αριστόδικος) ήταν καλός κι άφηνε τα στάρια να φυτρώνουν και να τρέφουν τον κόσμο». (6 μονάδες)
3. Να εντοπίσετε τα δομικά μέρη της δεύτερης παραγράφου του κειμένου: θεματική πρόταση, λεπτομέρειες - σχόλια, πρόταση κατακλείδα (αν υπάρχει). (6 μονάδες)
4. Να δώσετε από έναν πλαγιότιτλο στη δεύτερη και την τρίτη παράγραφο του κειμένου. (4 μονάδες)

5. Να βρείτε τα ρήματα των παρακάτω προτάσεων και να δηλώσετε τον χρόνο, τη χρονική βαθμίδα, το ποιόν της ενέργειας, τη διάθεση, τη φωνή, τη συζυγία και την τάξη στην οποία ανήκουν:
- «Όλοι τον προσπερνάνε...»
  - «...ότι τον αδικήσαμε ...» (6 μονάδες)
6. Να σημειώσετε τη συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου: **βραχιόλια, άνθρωποι, τεράστιο, γεωργοί.** (4 μονάδες)
7. Να σχηματίσετε τις ζητούμενες πτώσεις για τις παρακάτω συνεκφορές:
- **αρχαίες κυρίες** (γενική πληθυντικού)
  - **τεράστιο άγαλμα** (γενική ενικού)
  - **φυλακισμένοι άνθρωποι** (αιτιατική πληθυντικού) (6 μονάδες)
8. **αφιερώνω, έκθεση:** Να διακρίνετε τα συστατικά των λέξεων (πρόθημα, θέμα, επίθημα, παραγωγική κατάληξη). (6 μονάδες)
9. Τι σημαίνει η λέξη **εντύπωση**; Να σχηματίσετε δύο σύνθετες λέξεις από το πρώτο συνθετικό και δύο παράγωγες λέξεις από το δεύτερο συνθετικό της λέξης. (12 μονάδες)
- Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ**
Να γράψετε μια επιστολή σε ένα/μια φίλο/η σας από άλλη πόλη, στην οποία θα του/της μεταφέρετε τις εμπειρίες, τις σκέψεις και τα συναισθήματά σας από την επίσκεψή σας σε ένα μουσείο.
Το κείμενό σας να μην ξεπερνά τις 400 λέξεις. (40 μονάδες)